nota

TER ONDERTEKENING
Aan: MOCW

DUO
Beleid en Strategie

Van
Persoonsgegeven

Datum
28 januari 2025

Referentie

Bijlagen

Nota brief Herstelactie vanwege onterecht verstrekte tegemoetkoming leenstelselstudenten

Aanleiding

Op 9 en 10 januari zijn de tegemoetkoming studievoorschotvoucher en de tegemoetkoming gemiste basisbeurs van leenstelselstudenten ambtshalve toegekend door DUO. Een groep heeft (deels) onterecht de tegemoetkoming leenstelsel toegekend gekregen. Het gaat om 8.590 niet-Nederlandse studenten uit de Europese Economische Ruimte, Zwitserland en het Verenigd Koninkrijk (hierna: EER), waarbij ongeveer de helft onterecht een toekenning heeft gekregen en het overige deel een te hoge toekenning.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd om DUO de fout te laten herstellen door de betreffende (oud-)studenten een brief te sturen, de studieschuld aan te passen naar het juiste bedrag en te laten zorgen dat onjuist geplande uitbetalingen worden tegengehouden.

Daarnaast wordt u geadviseerd om de Kamer te informeren met bijgevoegde brief.

Indien u akkoord bent met beide punten en de brief kunt u deze ondertekenen.

Kernpunten

- De onterechte toekenning is ontstaan door een fout in een uitvoeringsproces, waardoor een groep studenten ten onrechte (deels) niet is uitgesloten.
- Intern is de fout ontdekt en is er meteen een analyse gedaan waar de fout zat; het bleek om een onvolledige bedrijfsregel te gaan. De fout in de bedrijfsregel is daarop aangepast.
- Op dit moment hebben er nog geen uitbetalingen plaatsgevonden en zijn er nog geen boekingen geautoriseerd. Wel is bij studenten met een studieschuld de tegemoetkoming afgetrokken van de schuld.
- In totaal gaat het om € 6.643.468 verdeeld over 8.590 studenten.

Toelichting

<u>Het probleem</u>
De onterechte toekenning is ontstaan door een bedrijfsregel binnen het uitvoeringsproces die onvolledig was, waardoor ten onrechte ook bij slechts *gedeeltelijke* aanspraak op studiefinanciering in de vorm van collegegeldkrediet een tegemoetkoming is toegekend. Niet economisch actieve studenten uit de EER komen altijd in aanmerking voor collegegeldkrediet.
DUO controleert voor het recht op studiefinanciering de volgende zaken:

- Valt de persoon onder het leenstelsel (toekenningsregime)
- Nominale studieduur (wat zou de prestatiebeurs fase zijn)
- De onderwijssoort (HO)
- Type toekenningsmaand (reguliere maanden en verlenging op basis van handicap, overige verlengingen tellen niet mee)

Hier voldoet echter ook een student met alleen collegegeldkrediet aan, wat niet de bedoeling was, omdat het uitgangspunt van de wet is dat er volledig recht moet zijn op SF.

Het gevolg hiervan is dat de betreffende studenten een besluit hebben gekregen, dat zij in aanmerking komen voor tegemoetkoming waar ze geen recht op hebben of een te hoge tegemoetkoming hebben gekregen. Voor een deel van deze studenten is dit reeds verrekend met hun schuld. Een ander deel van de studenten gaat geld uitgekeerd krijgen. In totaal gaat het om € 6.643.468 euro verdeeld over 8.590 studenten.

<u>Een sluitende definitie in het systeem</u>
DUO heeft de fout hersteld in het systeem om toekomstige situaties te voorkomen dat deze situatie zich bij studenten die nog een diploma moeten halen weer kan voordoen. Daarmee is de uitvoering ook in lijn met de geldende wetgeving rondom de tegemoetkoming: studenten die in een maand recht hadden op volledige studiefinanciering hebben ook recht op een tegemoetkoming.

<u>Voorgestelde oplossing</u>
Voorstel is om alle onterechte toekenningen en onterecht te hoge toekenningen terug te draaien. De volgende stappen worden hiervoor doorlopen:

1. De betreffende studenten ontvangen een brief met de mededeling dat het eerder ontvangen besluit onjuist is, wordt ingetrokken en er binnen enkele weken een nieuw besluit wordt verzonden.
2. De voor februari geplande uitbetaling van de tegemoetkoming wordt voor betrokken personen (625 personen) tegengehouden.
3. Uitwerken herzieningsplan, waarbij we ons maximaal inspannen om feitelijke herziening binnen 4 tot 6 weken en liefst voor de reguliere betaaldatum van 21 februari te realiseren.
4. Op basis van het plan zullen vervolgens de berichten aan de betreffende geroep (herziene besluiten), de correcties op de verrekeningen met de studieschulden en de herberekende uitbetalingen plaatsvinden.

DUO streeft ernaar de stappen zo te doorlopen dat betrokken studenten die recht hebben op de uitbetaling van de tegemoetkoming dit bij voorkeur op hetzelfde moment gaan ontvangen als alle andere studenten.

Financiën
Dit voorgestelde besluit is in lijn met het FEZ-advies om – mede vanwege de mogelijke budgettaire effecten – de fout te herstellen en daarmee de onrechtmatigheid ongedaan te maken.

Uitvoering
Er is geen impact op de programmagelden. Het herstel kost ca. 1.000 ICT uren, hetgeen binnen de beschikbare budgetten voor de tegemoetkoming blijft (portfolio). De diverse berichten zullen mogelijk verwarring en frustratie

veroorzaken. Nadeel is dat de betrokken doelgroep de Nederlandse taal veelal minder goed machtig is. Dat kan leiden tot meer klantcontact aan de telefoon.

Juridisch
Juridisch is het mogelijk om de besluiten te herzien. Wel zou de herziening kunnen leiden tot nieuwe bezwaar- en beroepszaken in het reguliere proces, als mensen zich (extra) benadeeld voelen. Het nieuwe besluit is namelijk een besluit waar bezwaar en beroep tegen mogelijk is. In deze groep studenten zitten personen die vinden dat ze wel aanspraak zouden moeten kunnen maken op basisbeurs. Dat zou in de media op kunnen spelen.